

NHỮNG TRÁI NGỌT ĐẦU TIÊN TỪ EVFTA

Có hiệu lực từ đầu tháng 08/2020, Hiệp định Thương mại Tự do Việt Nam – EU (EVFTA) mới được thực thi chưa đầy nửa năm. Mặc dù vậy, vài tháng đầu thực thi đã cho thấy những thay đổi rất tích cực trong thương mại song phương giữa Việt Nam và EU.

Minh chứng rõ nét nhất thể hiện trong kết quả xuất nhập khẩu của Việt Nam với EU. Trong 7 tháng đầu năm 2020, xuất khẩu Việt Nam sang EU giảm liên tục, ở mức 5,9% so với cùng kỳ 2019. Nhưng chỉ trong 3 tháng đầu thực thi EVFTA, Việt Nam đã xuất khẩu sang các thị trường EU lượng hàng hóa trị giá 11 tỷ USD, đạt mức tăng 5% so với cùng kỳ năm 2019. Điều này đã góp phần đáng kể giúp kéo tổng kim ngạch xuất khẩu 2020 vào EU đạt mức 34,8 tỷ USD, kéo lại đà giảm cả năm 2020 xuống còn 2,7% so với năm 2019.

Ở chiều ngược lại, số liệu nhập khẩu từ EU cũng ghi nhận những tăng trưởng tích cực. Trong năm 2020, kim ngạch nhập khẩu từ EU vào Việt Nam đã tăng 3,5% so với năm 2019; và con số này là 11% nếu chỉ riêng trong 3 tháng bắt đầu thực thi EVFTA.

Những “trái ngọt” mà EVFTA đem về trong thời gian đầu tiên này chủ yếu nhờ vào các cam kết xóa bỏ thuế quan ngay khi Hiệp định có hiệu lực đối với hàng loạt mặt hàng chủ chốt của Việt Nam như thủy sản, nông sản... Ví dụ, mặt hàng tôm đã đạt tăng trưởng đến 16% trị giá xuất khẩu sang EU chỉ trong vòng 1 tháng thực thi EVFTA, bất chấp ảnh hưởng từ COVID-19.

Theo Bộ Công Thương, từ 01/08 đến 18/12/2020, đã có hơn 62.000 bộ C/O mẫu EUR.1 được cấp cho hàng hóa nhập khẩu sang EU để được hưởng ưu đãi thuế quan cho lượng hàng hóa trị giá 2,35 tỷ USD. Các mặt hàng chủ yếu tận dụng được các ưu đãi thuế quan trong giai đoạn này là giày dép, dệt may, nông sản, thủy sản, hàng điện tử... Ngoài ra, doanh nghiệp còn áp dụng cơ chế tự chứng nhận xuất xứ trong EVFTA để hưởng thuế quan ưu đãi từ Hiệp định với lượng hàng hóa trị giá gần 6 triệu USD.

Không chỉ đem lại lợi ích về xuất khẩu, EVFTA còn làm tăng sức hấp dẫn của Việt Nam trong việc thu hút nhà đầu tư không chỉ từ các nước EU mà còn từ các nước ngoài khu vực EU. Chỉ trong 2 tháng đầu thực thi EVFTA, EU đã đầu tư vào Việt Nam 180 dự án với tổng vốn trên 100 triệu USD. Đây là những con số tích cực trong bối cảnh toàn cầu đang bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh COVID-19 và dòng đầu tư đang giảm bớt.

Những kết quả đầu tiên này cho thấy doanh nghiệp và Chính phủ Việt Nam đã bước đầu thực thi hiệu quả EVFTA trên cơ sở những bài học kinh nghiệm rút ra từ quá trình thực thi các hiệp định thương mại tự do trước đây. Với EVFTA, các cơ quan Nhà nước đã có sự chuẩn bị tốt hơn, nhanh chóng hơn trong ban hành các văn bản hướng dẫn thực thi Hiệp định. Các hoạt động phổ biến tuyên truyền cho EVFTA cũng đã được triển khai tích cực ngay từ khi Hiệp định này ký kết hồi giữa năm 2019 bởi các bộ ngành, các tổ chức hỗ trợ doanh nghiệp như VCCI, các hiệp hội.

Đặc biệt, doanh nghiệp đã chủ động hơn trong tìm hiểu cơ hội và hành động để tận dụng cơ hội cụ thể từ EVFTA. Theo một khảo sát mới đây của Trung tâm WTO và Hội nhập - VCCI về hiểu biết với các hiệp định thương mại tự do (FTAs) của các doanh nghiệp xuất nhập khẩu liên quan, tỷ lệ doanh nghiệp hiểu tương đối rõ/rất rõ về các cam kết EVFTA liên quan đến hoạt động kinh doanh của mình là cao nhất trong số các FTA. Tỷ lệ doanh nghiệp kỳ vọng rằng EVFTA sẽ đem lại tác động rất tích cực/tương đối tích cực cũng cao nhất trong số các FTA đang có hiệu lực.

So với các FTA trước đây, EVFTA có thể coi là một Hiệp định đặc biệt. EU là đối tác đặc biệt, đối tác đứng trong топ đầu thị trường xuất khẩu của Việt Nam, có cơ cấu kinh tế có tính bổ trợ với kinh tế nước ta, và EU chưa từng có FTA nào trước đó với Việt Nam. Từ góc độ kinh tế, điều này tạo ra nhiều cơ hội hơn là thách thức cho Việt Nam khi thực thi Hiệp định. Thời điểm Hiệp định có hiệu lực cũng là một thời điểm đặc biệt. EVFTA được thực thi giữa lúc thương mại quốc tế đang bị bủa vây trong khó khăn do khủng hoảng kinh tế từ COVID-19, căng thẳng thương mại và xu thế bảo hộ gia tăng. Trong bối cảnh như vậy, những cơ hội từ EVFTA càng quý giá hơn, mở ra những hy vọng về các cơ hội hồi phục và thúc đẩy kinh tế.

Những trái ngọt đầu tiên này cho chúng ta hy vọng về tương lai tốt đẹp hơn trong những năm tới cùng với quá trình thực thi Hiệp định đặc biệt này.■

Doanh nghiệp có thể tham khảo thông tin về EVFTA trên website Trung tâm WTO và Hội nhập – VCCI theo link sau:

<https://trungtamwto.vn/fta/199-viet-nam--eu-evfaata/1>

(Trungtamwto.vn > FTA > Việt Nam – EU (EVFTA))

Các văn bản thực thi EVFTA của Việt Nam trong năm 2020

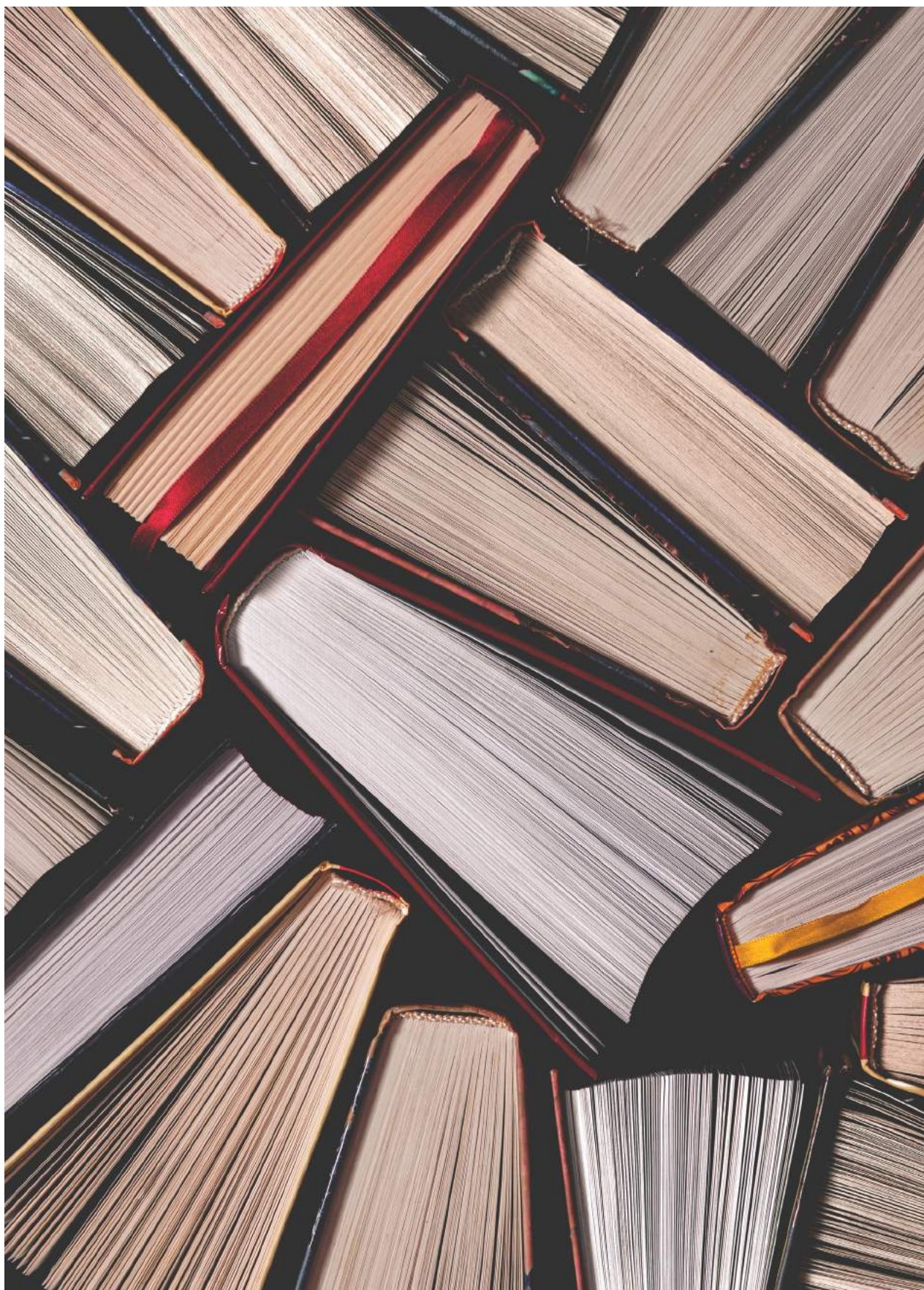
1. Nghị quyết số 102/2020/QH14 Phê chuẩn Hiệp định Thương mại Tự do Việt Nam - EU (EVFTA)
2. Quyết định 1201/QĐ-TTg về việc phê duyệt Kế hoạch thực hiện Hiệp định EVFTA
3. Quyết định 1175/QĐ-TTg chỉ định các cơ quan đầu mối để triển khai thực hiện Hiệp định EVFTA
4. Thông tư 11/2020/TT-BCT quy định về quy tắc xuất xứ hàng hóa trong EVFTA
5. Quyết định 1949/QĐ-BCT đính chính Thông tư số 11/2020/TT-BCT quy định quy tắc xuất xứ hàng hoá trong EVFTA
6. Công văn 5079/TCHQ-GSQL triển khai thực hiện Điều 4.11 Hiệp định EVFTA
7. Công văn 812/XNK-XXHH hướng dẫn về chứng từ chứng nhận xuất xứ trong EVFTA
8. Nghị định 103/2020/NĐ-CP quy định về chứng nhận chứng gạo thơm xuất khẩu sang Liên minh Châu Âu
9. Nghị định 102/2020/NĐ-CP quy định về Hệ thống bảo đảm gỡ hợp pháp Việt Nam
10. Nghị định 111/NĐ-CP về Biểu thuế xuất nhập khẩu ưu đãi đặc biệt thực hiện Hiệp định EVFTA giai đoạn 2020 – 2022
11. Thông tư số 30/2020/TT-BCT hướng dẫn thực hiện EVFTA về Phòng vệ thương mại

Việt Nam và Hàn Quốc đã ký thỏa thuận cộng gộp xuất xứ với hàng dệt may trong EVFTA

Ngày 10-11/12/2020, Việt Nam và Hàn Quốc đã ký kết Thư trao đổi giữa Chính phủ Việt Nam và Chính phủ Hàn Quốc để triển khai điều khoản cộng gộp xuất xứ nguyên liệu dệt may trong Hiệp định EVFTA.

Thỏa thuận này cho phép hàng dệt may xuất khẩu từ Việt Nam được cộng gộp hàm lượng xuất xứ của nguyên vật liệu nhập khẩu từ Hàn Quốc (quốc gia đã có FTA với EU) khi làm chứng nhận xuất xứ EVFTA nhằm được hưởng ưu đãi thuế quan trong Hiệp định. Từ đó, doanh nghiệp dệt may Việt Nam có thể tận dụng nguồn nguyên liệu chất lượng cao từ Hàn Quốc để phát triển sản xuất, xuất khẩu sang thị trường các nước EU.

Cẩm nang Doanh nghiệp:

TÓM LƯỢC HIỆP ĐỊNH THƯƠNG MẠI TỰ DO VIỆT NAM – LIÊN MINH CHÂU ÂU (EVFTA)

Văn kiện đầy đủ của EVFTA bao gồm 17 Chương, 02 Nghị định thư, 02 Biên bản ghi nhớ, và 04 Tuyên bố chung. Các cam kết trong Hiệp định được đánh giá là rất phức tạp cả về nội dung lẫn cách thức trình bày. Vì vậy, việc tìm hiểu và tận dụng những cam kết này là thách thức lớn với các doanh nghiệp Việt Nam.

Để hỗ trợ doanh nghiệp tìm hiểu về EVFTA, qua đó chuẩn bị tốt nhất cho việc tận dụng cơ hội từ Hiệp định này, Trung tâm WTO và Hội nhập thuộc Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) đã tiến hành biên soạn cuốn **Cẩm nang doanh nghiệp "Tóm lược EVFTA"** với phần tóm tắt các nội dung cốt lõi của EVFTA, diễn giải các cam kết theo cách thức ngắn gọn, dễ hiểu, với các đánh giá ban đầu về các tác động tới doanh nghiệp, cùng các lưu ý doanh nghiệp về những vấn đề cần quan tâm nhất, các vấn đề cần chuẩn bị tập trung nhất, để hỗ trợ doanh nghiệp thực thi hiệu quả Hiệp định này.

Ấn phẩm này được giới thiệu tại mục Ấn phẩm của Cổng thông tin WTO và Hội nhập: www.trungtamwto.vn

<https://trungtamwto.vn/an-pham/16263-cam-nang-doanh-nghiep-tom-luoc-hiep-dinh-thuong-mai-tu-do-viet-nam--lien-minh-chau-au-evfta>